

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 52.

Koosolek 7. oktoobril 1917 kubermangu lossi Valges saalis,
Tallinnas, Toompeal.

Koosolek kell 5 p. l.

Koosolekust võtavad osa 39 maanõunikku: Victor Neggo, Joh. Kukk, J. Käerner, P. Pöld, J. M. Ainson, J. Lehman, H. Raudsepp, O. Strandmann, J. Sihver, H. Pöogelman, H. Pöhl, J. Temant, T. Laur, Piip, Jul. Seljamaa, H. Kask, J. Ümarik, J. Koort, K. Saral, K. Parts, J. Kurvits, H. Reiman, J. Reintam, A. Podrätshik, N. Köstner, A. Kohver, J. Raamot, K. Virma, Ar. Vallner, A. Birk, A. Ennemuist, R. Jaska, J. Anvelt, A. Leetsmann, A. Veiler, Juh. Januson, V. Masik, Max Bock, J. Jaakson.

Juhatab A. Vallner.

Protokoll kirjutab H. Kask.

Päevakord:

1. Eelarve komisjoni aruanne ühekordse maksuvõtmise kohta liikumata varanduse pealt I lugemisel.
2. Maavalitsuse aruanne.
3. Valdade piiriküsimus.
4. Maanõukogu ümbervallimise eelnõu.
5. Setude palve Eesti külge liitumise asjus.
6. Presiidiumi ja Maavalitsuse valimised.
7. Kurista sündmuste uurimise komisjoni aruanne.

1. Eelarve komisjoni aruanne.

Päevakorra esimene punkt — eelarve komisjoni aruanne — loeti enne lõunat üks kord üleüldiselt ette. Eelnõu tuleks nüüd punktide kaupa arutusele.

H. Piip teeb ettepaneku päevakorda täiendada 1) küsimusega okkupeeritud maadega ühenduse loomise asjus ja 2) ministeeriumi vahelise komisjoni küsimusega. Mõlemad punktid võetakse päevakorda ülesse.

Üleüldiseks seletuseks võtab sõna K. Parts ja tähendab, et ühekordne maksude võtmine liikumata varanduse pealt seaduses mitte ettenähtud ei ole.

J. Temant tähendab, et projekt selles mõttes kokku on seatud, et maksud ainult liikumata varanduste pealt võtta tahtakse ja teeb ettepaneku, et see projekt komisjoni tagasi antaks uueks läbitöötamiseks selles sihis, et maks kõigi peale ärajaotatud saaks.

J. Temanti toetab ka H. Piip selles mõttes, et maks sissetuleku pealt kindlaks määratud saaks.

N. Köstner tähendab, et ainukene või-

malus on liikumata varanduse pealt maksu võtta, sest selleks on juba teatud maksuvõtmise süsteem olemas, kunas vastasel korral maksude sissevõtmine väga pikale veniks ja nii Maa kui maakondade valitused väljapääsemata seisukorda satuksid.

J. Temant tähendab, et N. Köstneri seletus mitte õigel alusel ei seisa nii vormiliselt kui sisuliselt.

Väikse maja omanik, näituseks, on praegu, kus üüri tõstmine keelatud, rahaliselt palju raskemas seisukorras, kui mõned ilma liikumata varanduseta isikud, kes kõrge palga kuus saavad ja maksust vabad on.

H. Piip leiab, et õiglane on, kui maks sissetuleku järele kindlaks määratud saab, ja teeb ettepaneku, et viibimata käesoleva projekti teise jao põhjal maksu võtma hakataks ja komisjonile kohuseks teha sissetuleku maksu projekti väljatöötada.

J. Seljamaa räägib sisuliselt, et see mitte õiglane ei ole, mis J. Temant kõneleb, sest praegusel ajal on maaomanikkudel sedavõrd suured sissetulekud, et see väike maks — 60 kop. adra pealt s. o. umbes 40 kop. dessatini pealt — võrdlemisi üsna väike on. Kui leitakse paremal pool, et see maks liig kõrge on, siis on see kaebtus nende poolt täitsa ülekohtune.

A. Kohver tähendab, et projekt täitsa ühe klassi huvide seisukohalt, teise klassi huvide vastu, kokku seatud on, mis ainult ühe ja teise klassi vahel vaenu sünnitab.

N. Köstner juhib A. Kohvri tähelepanekut selle peale, et maks 40 dess. suuruse koha pealt mitte rohkem kui 20 rbl. oleks, mis vähem on kui 1 vaka õunte hind.

O. Strandmann kaitseb komisjoni poolt väljatöötatud projekti ja leiab, et, võib olla, ei ole see projekt ehk mitte küllalt demokraatiliselt kokku seatud, kuid on õiglane, kui nende käest rohkem võetakse, kellel rohkem on.

J. Anvelt ja H. Pöogelman teevad ettepaneku, läbirääkimisi lõpetada.

J. Temant protesteerib selle vastu, et niisuguse tähtsa küsimuse juures vähe-musel suu kinni suuda tahetakse.

18 häälega 16 vastu otsustatakse läbirääkimisi lõpetada.

J. Temant teeb ettepaneku eelnõu komisjoni tagasi anda ümbertöötamiseks selles mõttes, et maks õiglasemalt s. o. kõigi pealt võetud saaks.

J. Temanti ettepanek saab poolt 7 ja vastu 23 häält.

H. Piipi ettepanek — sissetuleku maksu projekti viibimata väljatöötada — võetakse ühele häälele vastu.

H. Piipi teine ettepanek: „Komisjonile kohuseks teha sissetuleku Maaomavalitsuse maksu eelnõu viibimata valmis töötada ja liikumata varanduste pealt võetavate maksude teise osana,“ võetakse vastu 22 häälega 10 vastu hääletamisel.

K. Partsi ettepanek: „Ajutist maksu liikumata varanduse pealt ajakohaseks tunnistada eelarve komisjonile kohuseks teha ka äri- ja tööstuse asutuste pealt võetava ajutise maksu eelnõu välja töötada praeguse aja erakordsete tarviduste katmiseks“, võetakse ühel häälele vastu.

Otsustatakse 2 hääle vastu sissetuleku maksu eelkava välja töötada anda mitte senise eelarve komisjoni, vaid Maavalitsuse kätte.

Asutakse eelnõu üksikute punktide arutusele.

Võetakse vastu täiendus I lõpus: „Maaomavalitsuse sisseseadmiseks, käimapaneemiseks ja jooksvate kulude katmiseks.“

Punkt 11 kohta teeb J. Temant ettepaneku, et adra sajandiku pealt 60 kop. asemele esialgul 30 kop. määrataks.

N. Köstner kaitseb projekti ja tähendab, et talupoegadel raha küllalt on.

M. Bock teatab, et maksude peale panemine muidugi tarvilik on, kuid enne, kui niisugust tähtist sammu astuda, oleks tarvilik aega lubada, et seda küsimust ka kohtade peal läbi arutada võiks.

M. Martna tähendab, et see kaebtus paremalt tiivalt mitte õige ei ole, et põllumehed ei või vilja odavamini müüa, kui nad praegu seda teevad. Seda tähendab see asjaolu, et igas kohas isesugused hinnad on, 4—6 rub.

J. Raamot leiab, et praegu on rubla väärtus hoopis teine, kui ennemalt. Sissetulekuid väga paljudeks otstarbeteks on aga Maavalitsusel tarvis, sellepärast peaks selle projekti nii, kuidas see komisjoni poolt välja töötatud on, vastu võtma.

H. Piip vastab Bockile, et tänasel koosolekul on projekt alles esimest korda arutusele ja sellepärast veel aega küll on seda projekti kohtade peal harutada. Projekti vastuvõtmist sellepärast aga edasilükata oleks asja kiiruse pärast täitsa võimata.

V. Neggo toetab komisjoni poolt väljatöötatud projekti.

A. Veiler leiab, et 60 kop. adra sajandiku pealt maal mitte tormi ei tõsta, nagu J. Temant kardab. Ettepanek — 60 kop. adra sajandiku pealt — on just maa-
meeste endi poolt tehtud.

M. Bock annab teada, et kui selle projekti arutamine mitte edasi ei lükata, ei saa tema praeguse töö eest vastutust oma peale võtta.

M. Bocki ettepanek eelnõu arutamist edasi lükata, lükati tagasi enamusega 6 hääle vastu.

J. Temanti ettepanek: 60 kop. asemel adrasajandiku pealt 30 kop. panna — leidis ainult ühe hääle poolt toetust.

II osa võetakse vastu 3 hääle vastu seisemisega.

Tehtakse 5 m. vaheaeg.

Peale vaheaega otsustatakse järgmine koosolek esmaspäeval 9. skp. ära pidada, algus kell 4 p. l.

Asutakse III jao punktide arutamisele.

Punkt 2 võetakse vastu järgmise muudatusega lõpus: „nõutakse ta kahe kordselt sisse“ asemele tuleb lugeda: „nõutakse iga järgmise kuu eest 2%“. Selle sama punkti järele tehtakse märkus: „Kui maksu viivituse puhul maksu maksjal tõendavad põhjused ette tuua on, mis mitte temast ära ei olene, võib Maavalitsus trahviraha võtmata jätta“.

Punkt 4 juurde võetakse vastu täiendus: a, b ja c all tähendatud asutused võtavad maksu vastu ainult kuni 15. detsembrini.

2. Valimine.

H. Piip võtab erakorraliselt sõna ja teeb ettepaneku, et okkupeeritud maadega ühenduse alalhoidmise eelkava kokkuseadmiseks komisjon valitud saaks. Valitakse 3-liikmelisse komisjoni: H. Piip, V. Neggo ja H. Pöhl.

H. Piipu ettepanekul valitakse ministriumide vahelisesse komisjoni Maanõukogu poolt H. Piip.

Edasi minnakse järgmiste punktide arutamisele.

3. Eelarve komisjoni aruanne.

Punkt 8 redaktsiooni otsustatakse muuta selles mõttes, et maksuvastuvõtja Maavalitsuse kviitungi vastu annaks.

Kuni B-ni võeti projekt esimesel lugemisel vastu. (Vaata prot. nr. 51, lisa nr. 1).

Kvoorumil puudumisel lõpetati koosolek kell 9 õ.

H. Kask (*allkiri*).

J. Temant (*allkiri*).

J. Vilms (*allkiri*).